

Kaip viena didelė lietuviška šeima

Į liepos 2–5 dienomis vykusį Kraštų lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkų suvažiavimą Panevėžio rajone, Bistrampolio dvare, atvyko net keturi atstovai iš tolimosios Australijos, tarp jų ir Lietuvių Bendruomenės (LB) ir Lietuvių Jaunimo Sąjungos (LJS) pirmininkai.

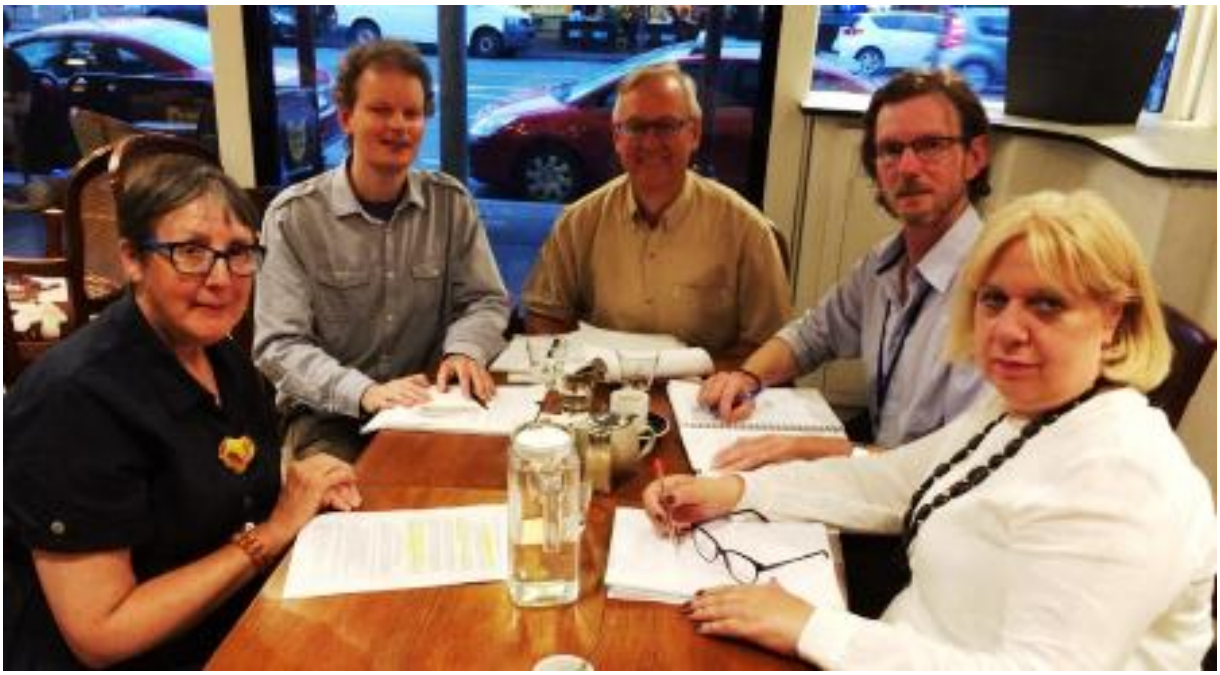
Australijos Lietuvių Bendruomenė įkurta 1950 metais, kai buvo reorganizuota 1929 metais Sidnėjuje įkurta Australijos lietuvių draugija. Įkūrus bendruomenę, buvo steigiamos bendruomenės apylinkės, renkama apylinkių vadovybė, bendruomenės gyvenimas tapo aktyvesnis. Nors Australijos lietuvius skiria dideli atstumai, jie įstengia susirinkti kartu į Melburne, Sidnėjuje, Adelaidėje, Kanberoje ar Džilonge vykstančius Lietuvių Bendruomenės susirinkimus. 1968 metais Australijos lietuviai įkūrė Australijos lietuvių fondą, kuris veikia iki šiol. Fondo lėšomis remiamos lietuviškos mokyklos, finansuojami įvairūs bendruomenės kultūriniai renginiai, Australijos lietuvių fondas skyrė lėšų ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklai paremti. 1961 metais Melburne buvo įkurtas lietuvių kredito kooperatyvas „Talka“, kuris iš metinio pelno remia Australijos lietuvių veiklą. Aktyviai veikia ir Australijos lietuvių jaunimas. Jaunimo Sąjunga, turinti skyrius Adelaidėje, Melburne ir Sidnėjuje, buvo įkurta 1973 metais. Australijos jaunimas aktyviai įsitraukęs į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos veiklą, dalyvauja rengiant Jaunimo Sąjungos kongresus, buvo pagrindiniai PLJS X kongreso, kuris vyko Australijoje, organizatoriai. Būtina paminėti ir ilgametes veiklos tradicijas turinčią Australijos Lietuvių Skautų Sąjungą, į jos kas dveji metai organizuojamas stovyklas suvažiuoja lietuviai iš visos Australijos.

Suvažiavimo metu turėjome progos pasikalbėti su Australijos Lietuvių Bendruomenės pirmininku Andriumi Vaitiekūnu ir Australijos Lietuvių Bendruomenės nare, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos nare ir Finansų komisijos pirmininke Egle Garrick, sužinoti daugiau apie Australijos lietuvius, jų

veiklą, artimiausius bendruomenės planus. Andrius ir Eglė ne tik aktyviai dalyvauja lietuvių bendruomenės veikloje, prisideda organizuojant Lietuvių dienas, sporto šventes, tačiau yra ir aktyvūs skautų organizacijos nariai.

Andrius Vaitekūnas paminėjo, kad Australijos Lietuvių Bendruomenės pirmininko pareigas pradėjo eiti neseniai, nuo 2016 metų gruodžio mėnesio. 2016 metus Australijos lietuviai užbaigė gausa renginių, kuriuose dalyvavo Australijos Lietuvių Bendruomenės nariai, svečiai iš kitų šalių. Tai ir Australijos lietuvių dienos, 66-oji lietuvių sporto šventė, po jų – Skautų stovykla. Vienas iš svarbiausių renginių – Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos XXIX suvažiavimas, kuriame ir buvo išrinkta nauja Lietuvių Bendruomenės Valdyba ir pirmininkas. Australijos lietuviai džiaugiasi, kad į šiuos renginius atvyko ir kartu su jais dalyvavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke, kad ji galėjo pabūti kartu, susipažinti, pamatyti, kaip veikia lietuvių bendruomenė.

Australijos Lietuvių Bendruomenės valdybos rinkimai vyksta kas dveji metai. 2016 metų pabaigoje išrinktą naują Valdybą sudaro: Andrius Vaitiekūnas (pirmininkas), Zita Prašmutaitė, Eugenijus Klimas, Dennisas Gaylardas (Dennis Gaylard), Gaila Muceniekas, Antanas Čibiras, Andy Mašanauskas ir Ramutis Zakarevičius.

Iš kairės: Zita Prašmutaitė, Eugenijus Klimas, Andrius Vaitiekūnas (pirmininkas), Dennisas Gaylardas, Gaila Muceniekas. Nuotraukoje nėra Antano Čibiro, Andy Mašanausko ir Ramučio Zakarevičiaus. Andriaus Vaitiekūno nuotr.

Naujoje Valdyboje 5 nariai yra iš Melburno, vienas iš Sidnėjaus ir vienas iš Kanberos. Kadangi atstumai dideli, 5 susirenka Melburne, o kiti du prisijungia konferencinio skambučio būdu. Iš Valdybos narių tik Ramutis Zakarevičius yra gimęs Lietuvoje, praėjusią kadenciją jis buvo Valdybos pirmininku ir dabar liko Valdyboje, perduoda savo patirtį ir žinias naujai Valdybai. Visi kiti Valdyboje – jau gimę Australijoje. Reiktų paminėti, kad ne visi Valdybos nariai yra lietuviai, štai Dennis Gaylard yra australas, netgi neturintis lietuviškų šaknų, tačiau su Lietuva jį sieja lietuvė žmona. Andrius Vaitiekūnas pasakoja, kad Valdyba renkasi kas šešios savaitės. Pirmojo posėdžio metu buvo pasiskirstyta pareigomis ir aptartos veiklos gairės. Vienas iš svarbiausių artimiausių Valdybos darbų – tai Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimas. Andrius Vaitiekūnas sako, kad norėtųsi, jog minėjimai būtų surengti visoje Australijoje, ir Valdybos nariai svarsto, kaip tai padaryti. Galimi renginių scenarijai buvo aptarti suvažiavime, į kurį atvyko lietuviai iš visų bendruomenės apylinkių, dalyvavo ir Australijos Lietuvių Fondo, kuris yra pagrindinis bendruomenės veiklos rėmėjas, pirmininkas. O garbės generalinė konsulė Danutė Marija Levickis inicijavo lietuvių, gyvenančių Melburne, susitikimą, kurio metu taip pat buvo svarstomos idėjos, kaip paminėti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį Australijoje. Kartu su Australijos lietuviais minėti svarbios Lietuvai datos 2018 m. vasario mėn. atvyks ir užsienio reikalų viceministras Neris Germanas, todėl viena iš Australijos lietuvių užduočių – suorganizuoti viceministro vizitą, susitikimus ne tik su atskirų apylinkių lietuviais, bet ir su Viktorijos valstijos (kuriai priklauso Melburnas) valdžios atstovais.

Australijos Lietuvių Bendruomenės valdyba savo posėdyje svarstė ir metų veiklos planus, diskutavo apie numatytus suorganizuoti bendruomenės renginius 2018 metais. Andrius Vaitiekūnas papasakojo, kad vienas iš planuojamų renginių – bendruomenės narių pobūvis, skirtas pagerbti ilgus metus aktyviai lietuvių bendruomenėje veikusiems lietuviams, padėkoti už jų atsidavimą bendruomenei. Planuose numatytas ir reprezentacinės knygos apie Australijos Lietuvių Bendruomenę leidimas. Knyga būtų dovana bendruomenės nariams ir svečiams, Australijos valdžios atstovams, supažindintų juos su svarbiausiais įvykiais bendruomenėje ir iškiliais bendruomenės nariais. Numatomas ir bendras su latviais ir estais renginys, skirtas kartu paminėti Baltijos šalių nepriklausomybei.

Australijos lietuviai svarsto sumanymą Kanberos nacionaliniame parke pasodinti medį, skirtą Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui. Eglė Garrick pritarė šiai idėjai ir paminėjo, kad, pavyzdžiui, Kanberos miniatiūrų (miniatiūrinių pastatų)

parke (angl. *Cockington green garden*), yra eksponuojamas ir Kanberoje gyvenančio Mindaugo Mauragio sukurtas Trakų pilies maketas.

Kanberos Lietuvių Bendruomenės nuotr.

Ievos Pocius skulptūra Eglė – žalčių karalienė. Nuotr. iš svetainės http://www.arts.act.gov.au

O Kanberos centre esančiame parke *Glebe park* stovi bronzinė Ievos Pocius sukurta skulptūra *Eglė – žalčių karalienė.* Jos postamente yra anglų kalba trumpai aprašyta legenda. Šią skulptūrą Australijos Lietuvių Bendruomenė dovanojo Australijos 200 jubiliejaus proga.

Andrius Vaitiekūnas pirmą kartą dalyvavo lietuvių bendruomenių pirmininkų suvažiavime, susipažino su įvairių šalių lietuvių bendruomenių pirmininkais, atvykusiais į suvažiavimą iš 26 šalių. Andrių Vaitiekūną nustebino, kad beveik visi įvairių šalių lietuvių bendruomenėms atstovaujantys dalyviai yra gimę Lietuvoje ir priklauso vadinamajai „trečiajai“ emigracijos bangai. Tik vienas kitas, kaip jis ir Eglė, yra jau gimę ne Lietuvoje. Andriui buvo įdomu susipažinti, pabendrauti, sužinoti, kaip skirtingose šalyse veikia lietuvių bendruomenės, pasidalinti patirtimi. Andrius atkreipia dėmesį, kad, pavyzdžiui, Australijos Lietuvių Bendruomenė yra jau keliasdešimt metų veikianti organizacija, turinti susiklosčiusias ilgametes tradicijas, ilgus metus veikiančias organizacijas, šokių kolektyvus, taip pat Fondą, kuris finansuoja lietuvių bendruomenės veiklą, o

daugelis Europos šalių lietuvių bendruomenių yra jaunos, palyginti neseniai susikūrusios, tik buriasi, steigia lituanistines mokyklas. Štai ir atstovė iš Armėnijos pirmą kartą atvyko į suvažiavimą sužinoti apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veiklą, iš kitų šalių lietuvių bendruomenių pirmininkų išgirsti, kokie pirmieji žingsniai, ką reikia daryti, norint įsteigti lietuvių bendruomenę. Taigi lietuvių bendruomenės labai skirtingos, todėl tokie metiniai suvažiavimai yra labai naudingi dalijantis patirtimi, gerąja praktika, aptariant galbūt ir bendrus projektus, renginius. Dar vienas pastebimas skirtumas, kurį įvardijo Andrius Vaitiekūnas, yra tas, kad Australijos Lietuvių Bendruomenės narių skaičius, skirtingai nei Europos šalyse susikūrusių lietuvių bendruomenių, mažėja. Didžioji dalis Australijos Lietuvių Bendruomenės narių yra vaikai ar provaikaičiai vadinamosios „dipukų“ bangos, atvykusios į Australiją po II pasaulinio karo ir, gimę Australijoje, jie jau ne taip gerai kalba lietuviškai.

Pasak Eglė Garrick, gali atrodyti, kad Australijoje yra gausi lietuvių bendruomenė, nes veikia chorai, tautinių šokių grupės, skautų būriai ir pan. Toks įspūdis susidaro todėl, kad žmonės yra aktyvūs ir visi noriai ir aktyviai dalyvauja įvairiose veiklose. Kaip pavyzdį Eglė pamini Andrių Vaitiekūną, kuris pagal profesiją yra teisininkas, teisės mokslų daktaras, dėsto universitete, vadovauja lietuvių bendruomenei, šoka tautinių šokių grupėje, dainuoja chore ir yra skautas! Kaip juokauja Eglė, atrodytų, kad bendruomenėje yra keletas Andrių Vaitiekūnų. Nors Kanberoje lietuvių nėra daug, tačiau jie yra aktyvūs: jeigu yra 80 lietuvių, tai 79 iš jų dalyvauja visuose renginiuose. Eglė sako: „Mes esame kaip viena didelė lietuviška šeima.“

Suvažiavime Eglė Garrick ne tik atstovavo Australijos Lietuvių Bendruomenei, tačiau kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos narė ir Finansų komisijos pirmininkė perskaitė pranešimą apie PLB veiklos finansavimą ir lietuvių bendruomenių solidarumo įnašą. Suprantama, kad šalių lietuvių bendruomenių galimybės surinkti mokestį yra skirtingos. Kita problema, kad kartais būna neįmanoma surinkus sumokėti (kaip, pavyzdžiui, Pietų Amerikos šalių bendruomenių atveju). Tačiau Eglė pamini, kad ją liūdina klausimai, kodėl viena ar kita bendruomenė turėtų mokėti solidarumo mokestį. Bendruomenės nariai turi suprasti, kad esame kartu, esame viena organizacija ir visi turime ją išlaikyti ir stiprinti. Eglė įsitikinusi, jog „solidarumo mokestis yra labai svarbus simbolis, kad mes priklausome organizacijai, norime jai priklausyti, tai yra mūsų organizacija ir mes turime ją remti“.

Parengė Virginija Grybaitė

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS